

Advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Landinrichtingsproject Boskoop

10 februari 1995

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Landinrichtingsproject Boskoop /
[Commissie voor de milieu-effectrapportage].

- Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-816-9

Trefw.: milieu-effectrapportage; Boskoop / landinrichting; Boskoop.

commissie voor de milieueffectrapportage

College van Gedeputeerde Staten van
de provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk
87442

uw brief
d.d. 7 december 1994

ons kenmerk
U 057-95/Ra/ao/655-38

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Landinrichting Boskoop

doorkiesnr.
030 - 347627

Utrecht,
10 februari 1995

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het vaststellen van het landinrichtingsplan voor het gebied Boskoop.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

In onderhavig project is sprake van een herinrichting van het gebied waarbij de activiteiten van de stichting boomkwekerijbelangen sierteeltcentrum (STIBOS) een belangrijke rol spelen. Aangegeven is dat de landinrichting hiervan in belangrijke mate afhankelijk is. De Commissie wijst om deze reden met nadruk op de meerwaarde die aan dit project gegeven kan worden wanneer de mogelijkheden voor het ontwikkelen van alternatieven optimaal worden benut en als kader fungeren voor het particulier initiatief. Op deze wijze kan enerzijds inzicht worden verkregen in de mate waarin de milieu-effecten afhankelijk zijn van het STIBOS initiatief en anderzijds in de mate waarin andere functies (bijvoorbeeld de infrastructuur verbetering) gerealiseerd kunnen worden.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

Ir. P. van Duursen,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
landinrichting Boskoop

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Landinrichtingsproject Boskoop

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
het landinrichtingsplan voor het gebied Boskoop,

uitgebracht aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland door de Commissie
voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. landinrichting voor de gebieden Reeuwijk en Boskoop

de secretaris

ing. P.H.M. Raeven

de voorzitter

ir. P. van Duursen

Utrecht, 10 februari 1995

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Bestaande situatie en autonome ontwikkelingen	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Te beschrijven aspecten en functies	4
2.2.1 Water en bodem	4
2.2.2 Boomteelt	4
2.2.3 Infrastructuur	5
2.2.4 Landschap	5
2.2.5 Natuur	5
3. Beleid, besluitvorming, probleem- en doelstelling	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Beleid, besluitvorming en particulier initiatief	6
3.3 Probleemstelling	7
3.4 Doel	7
4. Voorgenomen activiteit en alternatieven	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Het ontwikkelen van alternatieven	8
4.3 Beschrijving alternatieven	10
4.3.1 De voorgenomen activiteit (voorkeursalternatief)	10
4.3.2 Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma)	10
5. Gevolgen voor het milieu	10
5.1 Algemeen	10
5.2 Te beschrijven milieuaspecten	10
5.2.1 Bodem en water	10
5.2.2 Landschap en cultuurhistorie	11
5.2.3 Infrastructuur	11
6. Vergelijking van alternatieven	11
7. Leemten in kennis	12
8. Evaluatie	12
9. Vorm en presentatie	13
10. Samenvatting van het MER	13

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 december 1994 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 236 d.d. 7 december 1994
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Ten behoeve van de besluitvorming over het landinrichtingsplan Boskoop (oppervlakte 1500 hectare) dient de m.e.r. - procedure te worden doorlopen. Het project is in 1993 op het Voorbereidingsschema Landinrichting geplaatst.

Ten aanzien van de probleemstelling wordt geadviseerd met name in te gaan op de onderlinge relatie tussen knelpunten voor de verschillende aspecten, waaronder:

- De verbeteringsmogelijkheden van de waterkwaliteit.
- De mate waarin bestaande bedrijven zullen worden verplaatst of andere teeltmethoden gaan toepassen.
- De landschappelijke kwaliteit van het boomteeltlandschap.
- Overige interacties en restricties met omliggende gebieden met betrekking tot de infrastructuur.

De Commissie constateert dat de landinrichting van Boskoop een directe relatie heeft met activiteiten die door de private initiatiefnemer, de stichting boomkwekerijbelangen sierteeltcentrum (STIBOS), worden ondernomen zich op hetzelfde vlak begeven. De effectuering van de landinrichtingsdoelstelling is hiervan afhankelijk. De mate waarin STIBOS haar voornemen kan realiseren is niet duidelijk. Om die reden stelt de Commissie voor om enkele scenario's te ontwikkelen waarin de verplaatsing van de pot- en containerbedrijven gestalte kan krijgen. Hierbij dienen tenminste een maximaal- en een minimaal scenario te worden onderscheiden. Van deze scenario's kunnen de voorgenomen activiteit en alternatieven worden afgeleid.

Voor onderhavige landinrichting meent de Commissie dat in het milieu-effectrapport (MER) met name de infrastructuur, waterkwaliteit en de waterhuishouding van belang zijn. Verder dienen bij de ontwikkeling van alternatieven aandacht besteed te worden aan de landschappelijke samenhang.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over het landinrichtingsplan Boskoop (oppervlakte 1500 hectare) dient de m.e.r. - procedure te worden doorlopen. Het project is in 1993 op het Voorbereidingsschema Landinrichting geplaatst.

Het project grenst aan het landinrichtingsproject Reeuwijk, dat tegelijkertijd in procedure is gebracht.

Het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, heeft per brief van 7 december 1994 de Commissie voor de m.e.r. verzocht advies uit te brengen voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) (zie bijlage 1). De bekendmaking van de startnotitie vond plaats op 21 november 1994 (zie bijlage 2). In eerste instantie treedt de Landinrichtingsdienst Zuid-Holland namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op als initiatiefnemer. Na installatie van de landinrichtingscommissie zal deze de rol van initiatiefnemer overnemen.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Het doel van dit advies is om de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen. Bijlage 4 geeft een overzicht van deze reacties.

2. BESTAANDE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELINGEN

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

2.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de autonome ontwikkeling hiervan moeten worden beschreven als referentie voor de beoordeling van de te verwachten milieu-effecten (referentiesituatie). Daarbij is de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd maar wel rekening wordt gehouden met eventuele effecten van voltooide en lopende ingrepen en ingrepen die onder invloed van reeds vastgelegd beleid zijn voorzien.

Deze beschrijving dient twee doelen:

- het is een uitgangspunt voor de beschrijving van knelpunten in het gebied (zie § 3.3) en voor de formulering van de doelstellingen van de planontwikkeling (zie § 3.4);
- het is een referentiesituatie voor de vergelijking van de milieugevolgen van de planalternatieven (zie hoofdstuk 5 en 6).

Het studiegebied omvat het plangebied (het landinrichtingsgebied) en haar omgeving, voorzover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen optreden. Per milieu-aspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. De begrenzing van het studiegebied moet gemotiveerd en op kaart worden aangegeven.

2.2 Te beschrijven aspecten en functies

2.2.1 Water en bodem

Het MER schenkt aandacht aan de volgende aspecten zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang:

- oppervlaktewaterkwaliteit:
 - de aanwezigheid van macro-ionen, nutriënten en microverontreinigingen alsmede het voorkomen van ongerioleerde lozingen;
 - de beïnvloeding vanwege grondgebruik, beschoeiing, lozingen, en dergelijke;
 - het gebruik van gietwater.
- oppervlakte- en grondwaterkwantiteit:
 - de aanwezigheid van kwel en/of wegzijging en globale stromingspatroon van het grondwater;
 - peilniveaus en de beïnvloeding van de grondwaterstand mede in relatie tot de functieveranderingen binnen en buiten het plangebied. Met name de watersystemen van de polders Bloemendaal, Reeuwijk, De Wijk en Sluipwijk zijn van belang. Verder dient aandacht te worden besteed aan de onderbemaling op perceelsniveau;
 - samenhang tussen het af- en aanvoersysteem alsmede de bergingscapaciteit.
- de kwaliteit van de waterbodems.

2.2.2 Boomteelt¹⁾

Van deze functie geeft het MER in elk geval de volgende elementen weer en waar relevant in onderlinge samenhang:

- bedrijfsstructuur:
 - kenmerken van de verkaveling, kavelvorm en -oppervlakte alsmede de ontsluitingssituatie;
 - de ontwikkelingen met betrekking tot schaalvergroting en grondgebondenheid.

¹ Overeenkomstig van de startnotitie en beleidsdocumenten wordt tot boomteelt zowel de sierteelt als de pot- en containerteelt gerekend.

- teeltaspecten;
 - teeltmethoden en het gebruik en wijze van toediening van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen;
 - hergebruik drainage- of drainwater bij respectievelijk de grondgebonden teelt en pot- en containerteelt;
 - ontwikkeling van de boomteelt vanuit ecologisch opzicht waarbij aandacht besteed dient te worden aan de duurzame ontwikkelingsmogelijkheden (onder andere vanwege veranderingen in regelgeving) op het gebied van gewasbeschermings- en mestbeleid en oppervlaktewaterlozingen. Veranderingen in de keuze van bedondergrondsysteem zijn hierdoor niet uitgesloten.

2.2.3 **Infrastructuur**

Het MER beschrijft de volgende aspecten:

- de wegenstructuur en knelpunten binnen het plangebied en de aansluiting op het hoofdwegenstelsel;
- de capaciteit en verkeersdruk op het wegenstelsel waarbij de invloed van ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied beschreven dient te worden. Gedacht kan worden aan de aanleg van het Bentwoud, het ITC en de verdere groei van bedrijven binnen het plangebied;
- de mate waarin het wegenstelsel benut wordt door recreatief- en overig verkeer;
- de mate waarin weg- en vaarverkeer onderling afhankelijk zijn en de hiervoor noodzakelijke specifieke verbindingroutes in relatie tot de bedrijfsvoering.

2.2.4 **Landschap**

Het MER beschrijft:

- de specifieke, landschappelijke samenhang tussen ontginningsstructuur, huidig grondgebruik en ruimtelijk beeld, tot uiting komend in onder andere de verdeling waterland en de verkavelings- en ontsluitingsstructuur;
- historisch-geografische patronen en (cultuurhistorische) objecten²⁾ (woningen, boerderijen, houtakkers, boezems en dergelijke) met aandacht voor hun onderlinge samenhang en kwaliteiten (gaafheid, ouderdom);
- aanduiding van landschappelijke elementen, patronen en eigenschappen welke als gevolg van de autonome ontwikkeling mogelijk onder druk komen te staan.

2.2.5 **Natuur**

Het MER beschrijft globaal de aanwezigheid en ontwikkeling van natuurwaarden in het plangebied in relatie tot de waterbewegingen in het gebied en het voorkomen van landschapselementen.

2 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 1.

3. BELEID, BESLUITVORMING, PROBLEEM- EN DOELSTELLING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Algemeen

Om te komen tot reële alternatieven, is het van belang het *doel* van het landinrichtingsplan voor dit gebied zo concreet en toetsbaar mogelijk in het MER te formuleren (zie § 3.4). Het doel volgt uit de beschrijving van de *bestaande toestand van het milieu en autonome ontwikkeling* (hoofdstuk 2), uit het geldende en het voorgenomen *beleid* (§ 3.2) en uit de *probleemstelling* (§ 3.3).

3.2 Beleid, besluitvorming en particulier initiatief

Het streekplan Zuid-Holland-Oost, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 17 december 1994 is kaderstellend voor de functietoedeling en begrenzing van het plangebied. In de nota Overwegingen en Uitgangspunten, welke in juli 1993 door de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is vastgesteld is gekozen voor de optie 'herinrichting zonder verkaveling'. De reden waarom niet gekozen is voor het inzetten van de instrument herverkaveling dient te worden gemotiveerd.

Overheidsbesluiten, zoals vastgelegd in beleidsnota's, (ontwerp)plannen en wetten, die randvoorwaarden stellen of beperkingen opleggen aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit moeten kort worden behandeld. Tevens moet aangegeven worden welke beoordelingscriteria, grens en streefwaarden aan het vigerende milieubeleid kunnen worden ontleend.

Het besluit waarvoor het MER is opgesteld en de overheidsinstantie(s) die dit besluit zullen nemen moeten worden vermeld. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Tot slot moeten de besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren zijn aangegeven. Het betreft een beknopt overzicht van de keuzen die nog gemaakt moeten worden in het definitieve plan en te nemen besluiten ten behoeve van de uitvoering van het herinrichtingsplan.

Particulier initiatief

In het Structuurschema Groene Ruimte is vermeld dat het initiatief voor de uitbreidingsmogelijkheden voor de boomteelt primair bij het bedrijfsleven is gelegen. In onderhavig plangebied effectueert STIBOS deze beleidsdoelstelling welke een directe relatie heeft met de landinrichting Boskoop.

Met name de uitplaatsing van niet grondgebonden boomteeltbedrijven is een kernactiviteit van STIBOS.

Omdat de doelstelling van deze private stichting alsmede de participatie van individuele ondernemingen van invloed kan zijn op de wijze waarop de herinrichting verricht kan worden is het wenselijk om de interactie tussen het landinrichtingsinitiatief en het initiatief van STIBOS te verduidelijken. De afhankelijkheid en de beheersbaarheid van beide processen dient te worden beschreven.

3.3 Probleemstelling

Het MER dient op basis van de beschrijving van de bestaande situatie en autonome ontwikkeling enerzijds en de gewenste situatie voor de in het gebied aanwezige functies anderzijds de knelpunten te beschrijven, die aanleiding vormen voor het landinrichtingsproject.

Aangegeven dient te worden in hoeverre knelpunten elkaar verstreken of tegenwerken. Zo dient in ieder geval te worden ingegaan op:

- De mate waarin de realisering van doelstellingen voor de waterkwaliteit afhankelijk is van watersystemen van buiten het plangebied.
- De mate waarin bestaande bedrijven zullen worden verplaatst of andere teeltmethoden gaan toepassen.
- De mate waarin de ontwikkeling van de pot- en containerteelt in de Hazerswoudse Droogmakerij bepalend is voor de landinrichting Boskoop.
- De landschappelijke kwaliteit van het boomteeltlandschap.
- Verkeersafwikkeling binnen het plangebied alsmede de interacties en restricties met omliggende gebieden op het punt van infrastructuur en recreatie. Met betrekking tot dit laatste is van belang om te constateren dat het gebied Boskoop een belangrijke functie vervult voor het omliggende stedelijke gebied.

3.4 Doel

Op basis van de voorgaand genoemde beleidsuitgangspunten, private initiatieven en probleemstelling dient het doel van het landinrichtingsproject te worden afgeleid.

In de doelstelling dienen de meest relevante functies (boomteelt en infrastructuur) aan de orde te komen, zowel per functie als in onderling verband. De specifieke milieudoelen die bepalend zijn voor het realiseren van de genoemde functies moeten worden genoemd.

Uit de beschrijving van doelstellingen dienen zo concreet mogelijke toetsingscriteria te worden afgeleid waaraan de voorgenomen activiteit en de alternatieven kunnen worden getoetst.

4.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

Artikel 7.10, lid 4 van de Wm:

"Het bevoegd gezag kan bepalen dat, indien niet alle nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden beperkt, bij de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven tevens de mogelijkheden worden beschreven om door het treffen van voorzieningen of maatregelen elders de resterende nadelige gevolgen te compenseren."

4.1

Algemeen

Het MER beschrijft een aantal alternatieven, passend bij de doelen zoals geformuleerd onder § 3.4. In elk geval dienen beschreven te worden:

- het voorkeursalternatief (de voorgenomen activiteit);
- het meest milieuvriendelijke alternatief.

Onzekerheden

Het MER zal aandacht moeten besteden aan de onzekerheden die de planuitvoering mede zullen bepalen. Daarbij zijn de volgende onzekerheden te signaleren:

- de mate waarin de verplaatsing van pot- en containerbedrijven (al dan niet via tussenkomst van STIBOS) gestalte krijgt;
- de rol van de Boskoopse veiling voor de afzet van produkten.

4.2

Het ontwikkelen van alternatieven

De effectuering van de landinrichtingsdoelstelling is afhankelijk van het door STIBOS genomen initiatief. De mate waarin STIBOS haar voornemen kan realiseren is niet duidelijk. Om die reden stelt de Commissie voor om enkele scenario's te ontwikkelen waarin de verplaatsing van de pot- en containerbedrijven gestalte kan krijgen. Hierbij dienen tenminste een maximaal- en een minimaal scenario te worden onderscheiden. Van deze scenario's kunnen de voorgenomen activiteit en alternatieven worden afgeleid.

In de startnotitie is aangegeven dat de alternatieven voornamelijk betrekking zullen hebben op het niveau van de inrichtingsmaatregelen. Per inrichtingsfactor (waterkwaliteit³), beheersing gebiedseigen water en ontsluiting) dient onderzocht

3 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 3.

te worden hoe de boomteelt het meest optimaal kan worden gerealiseerd. De maatregelen moeten in samenhang beoordeeld worden.

Maatregelen die gunstig zijn voor het milieu kunnen basis zijn voor het samenstellen van een meest milieuvriendelijk alternatief.

Varianten voor het ontwikkelen van alternatieven zullen met name betrekking hebben op de hieronder beschreven aspecten:

Bodem, water

- het scheiden of combineren van watersystemen. Hierbij kan gedacht worden om in plaats van het gehele gebied van een "goede" waterkwaliteit te voorzien, dit te beperken tot alleen kwalitatief goed gietwater voor de boomteelt door middel van een tweede waterleidingnet. Daarnaast dient eveneens ingegaan te worden op de mogelijkheden om lokaal (voor een cluster van bedrijven) buffers/bassins voor hergebruik van drainwater te creëren;
- waterpeilbeheer;
- inlaatmogelijkheden oppervlaktewater;
- een alternatief waar wordt gestreefd naar de vergroting van de mogelijkheden voor berging⁴]. Dit kan door de aanleg van extra open water, maar tevens door de aanleg van (flauwe) natuurvriendelijke oevers of drassige laagten, die onderlopen bij peilstijging ("werk met werk");
- de verbetering van de milieuhygiënische kwaliteit van het gebied waaronder de oppervlaktewaterkwaliteit en waterbodempkwaliteit (sanering waterbodems).

Infrastructuur

- verhoging bereikbaarheid⁵] door verbetering bestaand wegennet en mogelijkheden voor nieuwe wegen;
- de ligging en inrichting van recreatieve verbindingen.

Landschap

- landschappelijke samenhang tussen historisch-geografische patronen en nieuwe ontsluitingsprincipes en/of beplantingsvoorstellen.

4 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 3.

5 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 8.

4.3 Beschrijving alternatieven

4.3.1 De voorgenomen activiteit (voorkeursalternatief)

In het MER moet duidelijk aangegeven worden wat de voorgenomen activiteit is en waarom voor dit alternatief gekozen is. Het voorkeursalternatief kan een combinatie zijn van hiervoor genoemde alternatieven. Ook het mma kan als voorkeursalternatief dienen of elementen van het mma kunnen in het voorkeursalternatief ondergebracht worden.

4.3.2 Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma)

In het MER dient een mma te worden beschreven, dat reëel is en een vergelijkbaar (detail) niveau heeft als het voorkeursalternatief. Bij de keuze van de maatregelen dient een accent te worden gelegd op milieuaspecten. Daarnaast valt te denken aan het toepassen van mitigerende maatregelen die maximaal de milieuknelpunten kunnen oplossen (zie § 3.3). Naast de hoofdpunten welke in het MER behandeld dienen te worden kan ook aandacht besteed worden aan de mogelijkheden om de natuur- en landschapswaarden te verbeteren gekoppeld aan de inrichtingsmaatregelen.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

5.1 Algemeen

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet aangegeven worden of de effecten tijdelijk of permanent zijn, ophefbaar of onomkeerbaar, of ze zich afspelen op korte of lange termijn, in hoeverre er cumulatie (versterken of uitdoven van effecten) kan optreden en of er sprake is van positieve effecten.

Bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een kwalitatieve betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd.

Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moet worden vermeld.

5.2 Te beschrijven milieuaspecten

5.2.1 Bodem en water

In het MER dient inzicht gegeven te worden in effecten op:

- oppervlaktewaterkwaliteit:
 - macroïonen en microverontreinigingen en nutriënten;

- oppervlakte- en grondwaterkwantiteit;
 - regionale en lokale grondwaterstromingsrichting, grondwaterstanden, veranderingen in kwel en wegzijging, oppervlaktewaterpeilen en verandering van de bergingscapaciteit;
- bodem- en waterbodembodemkwaliteit.

5.2.2 **Landschap en cultuurhistorie**

De volgende effecten dienen te worden beschreven:

- veranderingen in de gebiedsspecifieke samenhang tussen ontginningspatroon, grondgebruik en ruimtelijk beeld;
- verandering in hoeveelheid en kwaliteit van landschapselementen;
- verlies, behoud of versterking van cultuurhistorisch en/of visueel landschappelijk waardevolle elementen en patronen.

5.2.3 **Infrastructuur**

In het MER dient aandacht te worden besteed aan:

- de gevolgen voor de wegenstructuur binnen het plangebied en de mate waarin aanwezige knelpunten opgelost kunnen worden;
- de gevolgen voor het recreatief medegebruik van de wegen.

6. **VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te krijgen in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

Bij de vergelijking moeten doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Daarbij kan tevens betrokken worden de mate waarin de alternatieven bijdragen aan duurzame oplossingen voor de gesignaleerde knelpunten.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieu-effectrapportage echter niet verplicht.

7. LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De leemten in kennis en informatie, die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd.

Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- de onzekerheden die zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- de mate waarop dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

Informatie die voor de besluitvorming essentieel is, kan niet onder leemten in kennis worden opgenomen, maar moet in het MER worden verstrekt.

8. EVALUATIE

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Omdat de uitvoering van de herinrichting afhankelijk is van particuliere initiatieven (zie § 3.2) en gelet op de lange realiseringstijd is een aanzet voor een evaluatie achteraf niet noodzakelijk.

Vanwege genoemde relatie met het particulier initiatief verdient het aanbeveling om tussentijds een evaluatie van de haalbaarheid van de landinrichtingsdoelstelling uit te voeren in relatie tot de ontwikkelingen van het particuliere initiatief.

Het verdient de aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een dergelijke evaluatie geeft.

9.

VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderling vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER beknopt te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- (eventueel) kaartmateriaal (zo mogelijk) te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte geografische namen en een duidelijke legenda.

10.

SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming⁶], inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

6 Zie de hoofdpunten van dit advies op bladzijde 1.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het
milieu-effectrapport
Landinrichtingsproject Boskoop

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 december 1994 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provinciehuis
Koringskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3116611
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Dienst Water en Milieu

Commissie voor de Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Commissie voor de Milieu-effectrapportage	
8 DEC. 1994	
nummer	: 1619-94
dossier	: 654-17m3 (6) 655-17m3 (6x)
kopie naar	: Sc. pres-bibl

Dienst : Water en Milieu
Oms kenmerk : Boskoop(87442) en Reeuwijk(87759)
Afdeling : Algemeen Beleid en Coördinatie
Contactpersoon : Boskoop (D.Dubbeld)
Reeuwijk (J.J. Meijer)
Doorkiesnr. : D.Dubbeld 070 - 3116582 en
J.J. Meijer 070- 3117264
Onderwerp : Richtlijnen MER,
Landinrichting voor het gebied Boskoop en
Reeuwijk.

's-Gravenhage, 7 december 1994

Bijgaand doen wij u een door de Provincie Zuid-Holland, Dienst Ruimte en Groen ingediende startnotitie/projectnota voor project Reeuwijk en een door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij ingediende startnotitie/projectnota voor Boskoop toekomen. De startnotitie/projectnota voor Reeuwijk is op 25 november 1994 en de startnotitie/projectnota voor Boskoop is op 21 november 1994 door ons ontvangen.

In 1987 hebben de drie Hollandse Landbouworganisaties bij het ministerie van LNV een verzoek tot landinrichting ingediend voor het gebied Boskoop-Reeuwijk. De belangrijkste reden werd gevormd door inrichtingsproblemen m.b.t. de ontsluiting, waterbeheersing en verkaveling v.d. boomkwekerij, veehouderij en tuinbouw. GS van Zuid-Holland hebben dit verzoek ondersteund en verzocht het gebied uit te breiden met de polder Reeuwijk en het Zaanse Rietveld ten zuiden van de N11. Vanwege de uiteenlopende problematiek van de twee gebieden; in Boskoop gaat het m.n. om de (ruimtelijke)problemen en knelpunten van de boomteelt, in Reeuwijk om de minder optimale productie-omstandigheden voor de melkveehouderij. Daarom is besloten tot twee afzonderlijke projecten. Daarnaast speelt in Reeuwijk de relatie natuur-landbouw een belangrijker rol. In 1994 is het project Reeuwijk voorlopig op het voorbereidingsschema geplaatst, nadat in 1993 Boskoop op het voorbereidingsschema was geplaatst. Met de samenhang tussen de twee projecten wordt nadrukkelijk rekening gehouden.

Bij de inwerkingtreding van het Besluit Milieu-effectrapportage 1994 wordt landinrichting mer-plichtig. Ten behoeve voor de vaststelling van de bovengenoemde landinrichtingsplannen wordt daarom nu reeds voor beide een Milieu-effectrapport (MER) opgesteld.

Bij uw antwoord dient en afdeling op de enveloppe vermelden en datum en kenmerk op de brief.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 16, 65, 86 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

Op grond van de in de Wm opgenomen m.e.r.-regeling zijn wij belast met de gecoördineerde voorbereiding en behandeling van deze Milieu-effectrapporten.

In dit verband is thans aan de orde het inwinnen van adviezen over de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van de beide Milieu-effectrapporten.

Gaarne zien wij het advies van uw commissie ten aanzien van de te geven richtlijnen tegemoet voor de beide Milieu-effectrapporten uiterlijk voor 13 februari 1995.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
Voor dezen:

Ir. H. H. J. M. Goumans

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 236
d.d. 7 december 1994

Provincie Zuid-Holland

INSPRAAK STARTNOTITIES MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

In 1987 hebben de drie Hollandse Landbouworganisaties bij de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een verzoek tot landinrichting ingediend voor het gebied Boskoop-Reeuwijk. De belangrijkste reden werd gevormd door inrichtingsproblemen met betrekking tot de ontsluiting, waterbeheersing en verkaveling voor de boomkwekerij, veehouderij en tuinbouw. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben dit verzoek ondersteund en verzocht het gebied uit te breiden met de polder Reeuwijk en het Zaanse Rietveld ten zuiden van de N11. Hierop is in 1989 door de CLC een positieve zienswijze over het verzoek tot landinrichting voor het gebied Boskoop-Reeuwijk opgesteld.

Vervolgens is op verzoek van de Hollandse Landbouworganisaties besloten tot een splitsing in twee aparte projecten, te weten Boskoop en Reeuwijk. Dit vanwege de uiteenlopende problematiek van de twee gebieden: in Boskoop gaat het met name om de (ruimtelijke) problemen en knelpunten van de boomteelt, terwijl de problematiek in Reeuwijk is toegespitst op de minder optimale productie-omstandigheden voor de melkveehouderij. Daarnaast speelt in Reeuwijk de relatie natuur-landbouw een belangrijker rol. In 1994 is het project Reeuwijk voorlopig op het voorbereidingschema geplaatst, nadat in 1993 Boskoop op het voorbereidingschema was geplaatst. Met de samenhang tussen de twee projecten wordt nadrukkelijk rekening gehouden.

Voor landinrichtingen bestaat er sinds 1 september 1994 de verplichting tot het opstellen van een Milieu-effectrapport (MER).

De projectnota/startnotitie Boskoop is op 21 november 1994 en projectnota/startnotitie Reeuwijk is op 25 november 1994 bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ingediend.

Procedure.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zijn in dit verband bevoegd gezag. Zij stellen de richtlijnen op waaraan het op te stellen MER zal moeten voldoen. Voordat de richtlijnen worden vastgesteld kan eenieder opmerkingen en wensen met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen kenbaar maken aan het college van Gedeputeerde Staten.

De projectnota's/startnotities voor de MER-procedure liggen met ingang van 12 december 1994 tot en met 9 januari 1995 tijdens kantooruren ter inzage:

- In het Provinciehuis, kamer A 520, Koningskade 1 te 's-Gravenhage, tel.nr.: (070) 3116697;
- In de gemeentehuizen van de volgende gemeenten:
 - * Boskoop, Raadhuisplein 3, tel.nr.: (01727) 19500;
 - * Reeuwijk, Raadhuisweg 3, tel.nr.: (01829) 8800;
 - * Alphen a.d. Rijn, Castellumstraat 6, tel.nr.: (01720) 81911;
 - * Waddinxveen, Raadhuisplein 1, tel.nr.: (01828) 24542;
 - * Bodegraven, Raadhuisplein 1, tel.nr.: (01726) 19300.

Buiten kantooruren is inzage van de stukken mogelijk na telefonische afspraak.

Opmerkingen met betrekking tot de inhoud van de op te stellen richtlijnen kunnen tot en met 9 januari 1995 schriftelijk worden ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP 's-Gravenhage.

Voor nadere informatie over deze procedure kunt u contact opnemen met de heer J. Meijer (project Reeuwijk), tel.nr.: (070) 3117264, de heer D. Dubbeld (project Boskoop), tel.nr.: (070) 3116582 of mevrouw S. Veraar, tel.nr.: (070) 3116697.

DWM/454

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, namens deze de directeur van directie Zuid-West

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Besluit: vaststelling landinrichtingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: 9.2

Activiteit: De voorgenenen activiteit betreft de uitvoering van landinrichting van het gebied Boskoop. Kenmerkend voor dit gebied zijn problemen in de boomteelt, infrastructuur en waterkwaliteit. Uitgegaan wordt van herinrichting zonder herverkaveling.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 7 december 1994

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 februari 1995

Bijzonderheden: Gezien de nauwe relatie tussen de gebieden Reeuwijk en Boskoop wordt de planontwikkeling voor beide projecten zoveel mogelijk op elkaar afgestemd.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. P.F.J. Brandsen

ir. P. van Duursen (voorzitter)

ir. C.M.L. Hermans

ir. G.W.A. Keurentjes

ir. E.A.J. Luiten

Secretaris van de werkgroep: ing. P.H.M. Raeven

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cle. m.e.r.
1.	950105	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	950120
2.	950105	Vleermuiswerkgroep Nederland	Den Haag	950120
3.	950106	Zuidhollandse Milieufederatie	Rotterdam	959120
4.	950109	Hoogheemraadschap van Rijnland	Leiden	950120
5.	950110	Stichting Het Zuidhollands Landschap	Rotterdam	950120
6.	950113	Landbouwschap, Gewestelijke Raad voor Zuid-Holland	Den Haag	950120
7.	950109	College van Burgemeester en Wethouders van Gouda	Gouda	950120